

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 23.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 201.

V Ljubljani, v torek 3. septembra 1889.

Letnik XVII.

Kretsko vprašanje — Bolgarija.

Iz Carjigrada se poroča „Balk. Corr.“:

Kretska zadeva, ki v sedanji dobi ni mogla biti resna, ker je politični položaj neugoden za tako gibanje, zginja že z dnevnega reda. Odločne turške naredbe bodo skoraj gotovo dosegle svoj namen, da se bo to vprašanje rešilo, sicer z nekaterimi dovolitvami, vendar pa na podlagi celotnosti turškega cesarstva. V sedanjem stadiju tega vprašanja je zanimivo, kakó postopajo posamezne velesile gledé celotnosti Turčije. Rusija vstraja tudi v tem slučaju zvesta svojim tradicijam v vzhodni politiki, in čeravno ne more formalno tajiti turških pravic do Krete, vendar s'rbno jemlje v svoje varstvo tudi koristi pravoslavni kristijanov, priporočajoč Turčiji milostno in zmerno postopanje zoper iste, ne da bi se bila dala premotiti od konservativnega tolmačenja, katerega se ostale velesile in tudi turški državniki držé gledé osrednje oblasti turškega cesarstva nasproti vstajnim Krečanom. Kar se tiče Francije, spoznal je lahko pazni opazovalec intimnih dogodkov, da se v kretski zadevi ni postavila popolnoma na rusko stališče, čeravno se sicer vedno v eni smeri z Rusijo giblje. To križanje v postopanju obeh držav se pojasnjuje s tem, da je kretsko vprašanje v tesni zvezi s sredozemskomorsko zadevo, v kateri ima Francija svoje posebne koristi ter daje prednost onemu postopanju, ki lažje ohrani status quo, kajti vsaka sprememba dosedanjega razmerja vplivov v Sredozemskem morji bi škodovala le tamošnjemu stališču Francije.

Osrednje države pa tudi v tem vprašanju vodi uvaževanje, v kak položaj bi vsaka izmed njih prišla vsled vojske z Rusijo, ravno takó pa jih je nagibala skrb, ali ne bo vsled te zadeve postal ruski vpliv večji; ob enem pa se ogibajo vsemu, kar bi moglo Turčijo v samozavesti žaliti, vsled česar bi se bolj nagnila k Rusiji. Zaradi tega se žurijo naglašati nasproti Turčiji svoje lojalno mišljenje gledé celotnosti turškega cesarstva. To stališče osrednjih velesil se je zaupno tudi grškemu ministerskemu predsedniku Tri-

kupisu naznanilo, da se s tem zabranijo slučajne mržnje grškega kabineta in da bo ta tem ugodneje sodil o ravnanju napominanih treh držav.

V prejšnjih časih se je reklo o Turčiji, da je enaka artičoki, od katere se sme trgati list za listom brez vsake nevarnosti. V krogih osrednjih velesil pa izza turško-ruske vojske menda prevladujejo nazori, da je sedanja Turčija enaka razpadnemu poslopju, od katerega se ne sme vzeti nobeden del brez najresnejših posledic, in da se mora tedaj Turčija popolnoma ohraniti, ali pa vsa mej posamezne tekmovalce razdeliti, kar bi se pa moglo zgoditi le po novi vojski, ki je stalno in za vedno vredila ravnotežje mej evropskimi vplivi. Zaradi tega se tudi vse stori, da se obvaruje na vzhodu in posebno v mejah turške države status quo vsakega napada.

Vesti, ki so pripovedovale, da se bo Bolgarija povodom praznika 2. dne avgusta proglasila za neodvisno kraljestvo, vzbudile so v tukajšnjih vladnih in diplomatskih krogih nekako vznemirjenje, kar je bilo pa prav nepotrebno, ker mora objektivna in trezna sodba vsakemu povedati, da dejanske koristi tirjajo od Bolgarov, naj ostanejo v dosedanjem razmerju turške sicerčnosti, od katere imajo le koristi, nikakor pa škodo. Dobro podučeni diplomatski krogi pravijo, da so dobili iz Sofije poročila, po katerih se je Stambulov izjavil, da bi v slučaju spojitve Krete z Grško ne mogel zadrževati proglašenje neodvisnosti. Težko je razločiti, ali je Stambulov izjavil to iz lastnega nagiba, ali pa je v tem slučaju le orožje potez drugih, ki so s tem hoteli na kretsko vprašanje vplivati v smislu Turčije in osrednjih držav.

Druga rusko-črnogorska svatba.

Ne samo na bojnem polju, kjer si s krutim orožjem in neupognjeno, neustrašeno hrabrostjo stekajo junaki lavorike, ima Črnagora srečo, temveč i v okovih nežnih čutov, ki spajajo življenje z življenjem na vzajemnem potovanju v tej solzni dolini, kajti zlasti je tak slučaj tudi pomenljiv ondi, kjer

se nežni čuti vjemajo in družijo z državnimi koristimi. Ni še dolgo od dobe, ko je svet dvojit o možnosti, da bi ponosna vladarska ruska rodbina, koja je odklonila hči Napoleonu I. in Napoleonu III., ter rajši pričela vojno, nego bi s tem priznala ta cesarja za ravnopravna vladarska člena in vredna ruskih princesinj, da se bo ta rodbina branila stopiti v sorodno kolo z junaško črnogorsko rodbino. Vsaj soproga črnogorskega kneza Nikole ni vladarskega rodú, temveč priprosta Črnogorka, hči Bože Petrovića, podanika črnogorskega kneza. Toda, kar se je dozdevalo za nemožno, zgodilo se je. In ne samo to, temveč še mnogo več.

Knez Nikola, ki je ravno z naslednikom Danilom na povratku iz Petrograda v Črnogoro, zapustil je nedavno Cetinje s svojo obitelji, da prisustvuje v Petrogradu svatbi svoje drugorojene hčere, Milice, s členom carske rodbine ruske, velikim knezom Petrom Nikolajevičem, in glej, — še pred svatbo je bila zaročena tretja njegova hči, Stana, tudi s členom cesarske rodbine, z velikim knezom Jurijem Maksimiljanovičem Romanovskim, in dné 28. avgusta vršila se je poroka v Peterhofu. Car Aleksander sam blagoslovil je mlada poročenca pred svojim odhodom v Kodanj na jahti „Deržava“.

Doslej so bile samo nemške vladarske rodbine, med kojimi so členi ruske cesarske rodbine iskali soprog, ter so postale ruske velike kneginje. To je bila takorekoč tradicionalna politika, da ruski dvor ne more z nobenim drugim stopati v sorodno razmerje, nego z nemškimi. Stoprav za kanclerja Gorčakova opustili so to običajno prakso, in cesarjevičeva soproga postala je danska princesinja, dasi je tudi iz rodbine nemške krvi. To se je zdaj namah premenilo. Car je priznal črnogorsko rodbino za ravnopravno vladarsko rodbino, in obe poroki bili ste njemu povšeč in v veselje.

S tem činom stvarja se členom ruskega dvora nova pot k zakonu, in nobeden ne bo več iznenaden, ako še ostale štiri neomožene hčere kneza Nikole dospejo enakim načinom v obližje carskega prestola. Da, nič bi ne bilo neobičajno, ko bi mla-

LISTEK.

Grega Tobakar.

(Črtica iz življenja tihotapeev.)

Premetèn kakor lisica, a „zvit kot kozji rog“, bil je in ostane — tihotapec, ali — kakor ga priprosto ljudstvo še zdaj nazivlje „kontrabantar“. Zgodovina o tihotapeih je povsem zanimiva, a v kljub temu da je stara, nam vendar ne vé imenovati onega — veleuma, ki je učil prvi sprijeno človeštvo tihotapstva, kakor nam menda tudi ne bo védelo imenovati zadnjega, ki bo zaključil kedaj svoje „junaško delovanje“ v — okviru predrznega življenja in pa — nehvaležnega spomina! — Ta zgodovina nam vé našteti sicer brezbrojno število dejanj, ki so se vršila „na polju tihotapstva“, a „junakov“ dotičnih del nam ne vé imenovati, dasi bi jih bil vesel če že ne čitatelj „Slovenčev“, pa vsaj — državna uprava, oziroma nje organi, ki so jih uprav željni poznati . . . Država je pa tudi prva, nad katero se je in se bo sleherni tihotapec „maščeval“, dočim se njeni organi nad njim le redkokedaj morejo! . . . Neverjetno, a vendar je tako!

Premetèn kakor lisica, a „zvit kot kozji rog“ je in ostane „tihotapec“! Različna so dejanja, ki spadajo v „področje“ tihotapeev, a še različnejša so imena teh hudodelcev — „en miniature“ . . .

Tako sem tedaj z „uvodom“ današnjemu listku srečno pri kraji, a predno nadaljujem, Vam moram pa že zdaj izjaviti, da Vam tudi jaz pravega imena svojega tihotapskega „Tobakarja“ ne bodem izdal, ker — „greh se pové, grešnik pa ne“! —; če je bil pa Grega Tobakar v istini grešnik, o tem pa sodite Vi, gospod vrednik, a — tihotapec je bil in poleg tega še — „načelnik“ celej — trojci!

I.

Neizmerna ogerska raván in velik del hrvatske zemlje sta ona tlá, ki rodé vsako leto na tisoče centov tabaka v prid državi, katera ga od posestnikov in lastnikov dotičnih zemljišč za mali denar pokupi in v svojih tovarnah, kakor znano, zatem pripravlja rabljivega za nadaljni promet. Kolike važnosti in koristi je tabak, to vé država prav dobro, kajti inače bi pogrešala marsikak milijon — a to vedó pa tudi dobro — tihotapci! In ker jih je med prebivalci te zemlje dokaj, ki čujejo na to ime . . . poglejmo najprej, kako se je vedel okoristiti pri

svojih gimnastičnih — skokih Grega, kajti baš s tem sem prišel jaz v prav — živo dotiko! . . . Kriva temu je sevéda — usoda, a to nič ne dé, vsaj tudi spomin na pretekla dni človeka véasih zadovolji, — kako bodo pa čitatelji zadovoljni z mojim tihotapecem, tega pa v resnici ne véim.

Bilo je o sv. treh Kraljih leta 187 . . . Tedaj mi je bila nesreča naložila nezasluženo pokoro, da sem: prvič, moral nositi „uniformo“, in drugič, da sem moral s to „uniformo“ zapustiti svojo kranjsko domovino ter potovati nolens-volens tija gori na Štajersko in sicer v malo mesto ob Dravi, katera loči tu Štajersko od Hrvatske, na drugi strani pa meji z Ogersko. Tu je bila tedaj moja nova postaja, kjer sem imel odslej opravljati vsakdanji svoj pôsel, ki ni bil sicer odveč težaven, a prijeten tudi ne, če Vam povém, da se je tikal med drugim tudi ljudi, ki čujejo na ime — tihotapec . . .

Visok sneg pokrival je za časa mojega prihoda na dolgo in široko zemljo in hud mraz vladal je na okrog ter pokoril vse, kar je lezlo in šlo — po ulici. In tudi burja je brila vmes, da je marsikdo trepetal z zobmi . . . Tudi meni je bilo nekako hladno — tujeu med tuji! . . . Razun dveh tovarišev nisem imel v obližji nikogar, s komur bi bil mogel občevati.

dostni cesarjevič ruski stopil v zakon z jedno mlajših hčerá kneževih.

Črnagora in Ruska, največja država evropska, s sto milijonov stanovnikov, in mala samostalna država, koja broji jedva toliko podanikov, kakor polovica Kranjske, stopa ne samo v prijateljske razmere, koje so bile že doslej, temveč v sorodne odnošaje, koje ste še ožje spojili obe svatbi vladarskih rodbin. Črnagora, o tem ni dvojiti, stekla si je s tem nov lesk.

K zmagonosni slavi, založeni na zgodovinski hrabrosti svojih sinov, družijo se pomenljivo ozadje evropske države in ozke vezi črnogorskega prestola z ruskim. Toda i za Rusko imate ti svatbi svoj pomen. Obe ste živ dokaz, kako odločilna ondi postaja ideja narodnosti, kajti edino ona je, ki se izraža v rusko-črnogorskih svatbah. Tisoč tajnih nitek, koje so doslej vezale ruski dvor z nemškimi dvori, predejo se zdaj v prospeh rodú slovenskega kneza, in s tem se narodna politika utrjuje za bodoče čase in odnošaje.

Občni zbor „Društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam“.

Včeraj se je vršil v mestni dvorani navadni letni občni zbor imenovanega društva. Ob 8. uri je daroval sv. mašo v mestni farni cerkvi pri sv. Jakobu društveni predsednik visokočast. g. dr. A. Jarc, pri kateri so bili mnogi gg. udje učitelji navzoči.

Po sv. maši otvoril predsednik zbor ter prisrčno pozdravlja zbrane ude. katerih je bilo okolu 50. Dalje omenja važnejše točke iz zgodovine društva preteklega dobe, naznanja, da je stanje društva po vsem prav ugodno, omenja pa tudi, da je v pretekli letni dobi nemila smrt 3 ude društvu vzela, ter pozivlja navzoče, da se s svojih sedežev vzdignejo v znak sožalja, kar se zgodi.

Tajnik na to poroča in pravi, da se je društvo ustanovilo l. 1860. pod predsedstvom visokočast. g. kanonika Jurija Zavašnika. Ko se je šolska postava preuredila, odstopil je isti in predsednik je bil društvu g. Karol Legat do časa, da se je preselil v Novo mesto, in sedanji predsednik visokočast. g. dr. A. Jarc vodi društvo že nad 18 let. Društvena pravila so se bila l. 1870. prvič predelala, v drugič so bila ista preurejena l. 1882. oziraje se bolj na učiteljeve koristi, in danes je „Prememba pravil“ zopet na dnevnem redu.

V preteklem letu je bilo 10 vdov in 19 sirot podpiranih. Na novo so pa k društvu pristopili 3 udje. Odbor je imel sicer le eno sejo, a druge reči so se po okrožnicah reševale.

Nato poroča blagajnik g. M. Močnik: Lansko leto je ostalo v blagajnici 235 gld. 47 kr. Udje so na letnini in vstopnini vplačali 553 gld. 43 kr. Obresti od obligacij so vrgle 1910 gld. 60 kr. Kapitala je bilo vrnjenega 50 gld. Obresti od kapitalov so pa donesle 13 gld. 80 kr. Računski ostanki so za 2., 3. in 4. četrtletje znašali 1242 gld. 4 kr., nakupljene obligacije pa imajo vrednost 600 gld. Premoženje društva znaša 45.750 gld.

Troski za vdove in sirote so znašali 1530 gld. 7 kr. Za nakupovanje obligacij se je dalo 507 gld.

Na večer družega dne — 7. januarija — pokliče nas vse tri postajni naš vodja K. — rodome Čeh — v svojo pisarno in reče: „Ravnokar mi je došla tajna ovadba, da pridejo jutri okolu polnoči trije tihotapei, vračajoč se z ogerske strani proti domu, mimo gozda nasproti cerkvi sv. Nikolaja, naravnost čez reber nad vasjo I—fci, s težkimi vrečami, polnimi tabaka. Da se imenovani z blagom vred zajemó in ujamejo, zdi se mi potrebno, da greste jutri popoldne o mraku vsi trije v službo in na prežo v neposredno bližino omenjene rebri. Bodite torej pripravljeni in vredite za ta posel svoje potrebne stvari, kajti vodja te trojice tihotapejev je „Grega Tobakar!“

Na to smo odstopili.

Po večerji, katero nam je napravila vodjeva žena — rojena Kranjska iz št.-jernejske fare na Dolenjskem, in katero sta moja tovariša nazivala vedno z „gospa Nežika“ — šli smo vsi trije po kratkem pogovoru k počitku, kajti treba se je bilo tudi za prihodnjo noč — naspiti! . . .

Ko je napočilo jutro družega dne, izšlo je solnce že visoko, predno smo zapustili svoja ležišča, kajti vsak je svoj prosti čas porabil, kakor mu je baš najboljše prijalo, kamo-li da bi si ne bil privoščil na

2 kr. Na dolžno pismo se j dalo 100 gld. Ekvivalent je vzel 20 gld. 14 kr. Dvema učiteljema se je dalo vsled sklepa občnega zbora 150 gld. Tajniku se je dalo za l. 1887. in 1888. 30 gld. 6 kr. in računski primanjkljaj je znašal 61 gld. 39 kr. Vseh troškov je bilo 2398 gld. 68 kr., dohodkov pa 2763 gld. 33 kr.

Poročilo se odobri in v pregledovalce računov se izvolijo gg.: Belar, Žumer in Kavčič Fran. Na novo se je v društvo po pravilih vsprejel g. nadučitelj Jerše Alojzij iz Trebnjega.

Trije učitelji dobijo podporo po 20 gl., jedna učiteljska sirota 20 gld. — Gospodu B. iz K. se posodi 120 gld., ako najde zanesljivega poroka; gospodu S. L. iz C. na Dolenjskem 150 gld., ako zastavi svoje posestvo. Trem učiteljskim vdovam se odreče podpora ali dar iz milosti. G. tajnik umakne svoj predlog, ki obeta vdovam v štiridesetih letih po 200 gld. pokojnine in učiteljem 200 gld. prevžitnine in predlaga podelitev pokojnin in prevžitnin na podlagi petindvajset, oziroma trideset let. Vdove bi dobivale po tem nasvetu po 120 gld., a učitelji po 60 gld. pokojnine (prevžitnine) v življenji. Tudi ta predlog se zavrže, pravila ostanejo nepremenjena, a prihodnji odbor ima se s to zadevo še dalje baviti in k odborovim sejam veččake povabiti. Predsednikom se voli vsiklikoma mil. proš. g. dr. Jarc in blagajnikom g. M. Močnik. V odboru so gg.: Janez Borštnik, Čenčič, Govekar, Andrej Praprotnik, Stegnar, Tomšič, Žumer.

Imenik podružnic družbe sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

II. Štajersko.

- Celjska*: Prvom. dr. Ivan Dečko, odv. kandidat, pokrovitelj 4, ustanovnikov 8, letnikov 41, skupaj 53.
- Mariiborska*: Prvom. Jožef Rapoc, posestnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 11, letnikov 18, skupaj 30.
- Graška akademiska*: Prvom. Josip Rakež, drd. med., ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 5, skupaj 83.
- Ptujska*: Prvom. o. Benko Hrtiš, gvardijan, pokrovitelja 2, ustanovnikov 17, letnikov 37, podpornikov 40, skupaj 96.
- Šaleška dolina pri Soštarji*: Prvom. Ivan Kačič, c. kr. notar, ustanovnikov 5, letnikov 42, podpornikov 7, skupaj 54.
- Vuhred*: Prvom. Mart. Kočbek, c. kr. beležnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 7, letnikov 10, podpornikov 32, skupaj 50.
- Graška izvanakademiska*: Prvom. Fran Bradaska, gimn. vodja v p., ustanovnikov 9, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 36.
- Brasloče*: Prvom. Fran Prislán, posestnik, ustanovnikov 9, letnikov 63, skupaj 72.
- Gornjigrad*: Prvom. Lovro Potočnik, dekan, ustanovnikov 19, letnikov 30, podpornikov 58, skupaj 107.
- Konjice*: Prvom. dr. Drag. Prus, zdravnik, ustanovnikov 15, letnikov 38, podpornikov 36, skupaj 89.
- Serniška*: Prvom. Fran Vršec, c. kr. notar, ustanovnikov 4, letnikov 34, podpornikov 7, skupaj 45.
- Zalec pri Celju*: Prvom. Valentin Par, župnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 13, letnikov 50, podpornikov 72, skupaj 134.
- Šmarjsko-slatinska*: Prvom. Fran Skaza, graščak, ustanovnikov 5, letnikov 47, podpornikov 20, skupaj 72.
- Zidani most in okolica*: Prvom. Karol Gmeiner, župnik, ustanovnikov 14, letnikov 104, podpornik 1, skupaj 119.
- Stoenci gradec in okolica*: Prvom. Anton Ostrožnik, župnik, ustanovnikov 14, letnikov 96, podpornikov 6, skupaj 116.
- Lehen*: Prvom. Jernej Pavlič, posestnik, ustanovniki 4, letnikov 54, podpornikov 14, skupaj 72.

tak dan jedno ali dve uri več — spanja! — Čez dan opravil je vsak svoj pôsel, ko pa so je približeval mrak, jeli smo se vsi trije pripravljati na odhod. Treba je bilo biti nam ob 5. uri pripravljenim, zaradi tega je bila tudi večerja v tem času že gotova. Ko smo to zavžili, opasali smo vsak svoje orožje in počasno korakali iz mesta.

Do določenega mesta je bilo tri ure hodá, a zbog previdnosti trebalo je iti o mraku od doma, da ne bi nikjer obračali pozornosti náse! . . .

Tako smo, z vsem potrebnim prevideni, korakali po okrajnej cesti iz mesta proti trgu S., oddaljenem kake 4 ali 5 ur hodá. Dospeski čez poludrugo uro do polovice pota, ustavili smo se nekoliko v smrekovem gozdu ter počakali, da odide voz mimo nas, ki smo ga čuli nam nasproti drdrati. Posedli smo nekoliko na smrekovih porobkih 20 korakov od ceste in pušili vsak iz svoje pipe slastno vojaški — komisni tabak . . .

Nebo, ki je čez dan bilo jasno, jeli so preprežati gosti oblaki. — Edino kar nam ni bilo po godu, je bila tema, kajti da ni bilo oblačno, imeli bi bili lepo svetlo noč. Tako pa smo se morali zanašati pred vsem na svoje oči, deloma pa tudi na — ušesa.

- Se. Jurij ob južni železnici*: Prvom. Ignacij Rom, kapelan, skupaj 51.
- Ponikva*: Prvom. Fran Podgoršek, župan, ustanovnikov 5, letnikov 36, skupaj 41.
- Rečica v Savinjski dolini*: Prvom. Anton Turnšek, trgovec, ustanovnika 2, letnikov 88, skupaj 35.
- Ormoški okraj*: Prvom. dr. J. Gršak, c. kr. notar, pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 60, skupaj 73.
- Velika Pirešica*: Prvom. Jernej Voh, župnik, letnikov 43, podpornikov 32, skupaj 75.

III. Koroško.

- Celovec in okolica*: Prvom. Janez Wieser, župnik, ustanovnikov 8, letnikov 54, podpornika 2, skupaj 64.
- Beljak in okolica*: Prvom. Matija Wutti, posestnik, ustanovnikov 19, letnikov 43, podpornikov 187, skupaj 249.
- Zilska Bistrica*: Prvom. Josip Katnik, posestnik, ustanovniki 3, letnikov 48, podpornikov 100, skupaj 151.
- Kotmara ves in okolica*: Prvom. Matija Prosekar, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 32, podpornikov 147, skupaj 180.
- Pliberk in okolica*: Prvom. Josip Kraut, posestnik, ustanovnikov 6, letnikov 65, podpornikov 152, skupaj 223.
- Apače*: Prvom. Anton Božič, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 66, skupaj 119.
- Št. Kancijan in okolica*: Prvom. Janez Silan, posestnik, ustanovnika 2, letnikov 52, podpornikov 138, skupaj 192.
- Tolsti vrh in okolica*: Prvom. Dominik Kotnik, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 31, skupaj 84.
- Št. Janž v Rožni dolini*: Prvom. Martin Štih, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 59, podpornikov 85, skupaj 145.
- V Habru pri Medgorjah*: Prvom. Mat. Drobnik, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 36, podpornikov 59, skupaj 96.
- Črna in okolica*: Prvom. J. Petek, posestnik, skupaj 200.

IV. Primorsko.

a) Goriško.

- Goriška*: Prvom. Vekoslav Spinčič, profesor, ustanovnikov 15, letnikov 85, podporniki 3, skupaj 103.
- Šempas*: Prvom. Ivan Kodre, vikar, ustanovnika 2, letnikov 19, podpornikov 9, skupaj 30.
- Ajdovska z okolico*: Prvom. Ivan Dugulin, župnik, ustanovnik 1, letnikov 46, podpornikov 7, skupaj 55.
- Kobarid*: Prvom. Andrej Jekše, dekan, pokrovitelj 1, ustanovnikov 9, letnikov 19, podpornik 1, skupaj 30.
- Bolec*: Prvom. Simon Gregoričič, vikar, ustanovnikov, 6, letnikov 39, podpornikov 46, skupaj 91.
- Dornberg, Prečina in Gradišče*: Prvom. Filip Kramar, župnik, letnikov 31, podpornikov 110, skupaj 141.
- Cerkljanski okraj (Cerkno)*: Prvom. Josip Jeran, dekan, letnikov 31, podpornikov 51, skupaj 82.
- Briska*: Prvom. Lovro Juvančič, župnik, ustanovnikov 7, letnikov 19, podpornikov 26, skupaj 52.
- Goriška ženska*: Prvom. Josipina Premrou, skupaj 58.
- Naklo na Krasu*: Prvom. Avgust Praprotnik, skupaj 80.

b) Trst.

- Tržaška moška*: Prvom. Mate Mandič, deželni poslanec, pokrovitelji 3, ustanovnikov 40, letnikov 175, skupaj 218.
- Tržaška ženska*: Prvom. Ljudmila Mankoč, pokroviteljica 1, ustanovnic 13, letnic 153, skupaj 167.
- Se. Jean v Vrđeli pri Trstu*: Prvom. Ivan M. Vatovec, trgovec, ustanovnikov 8, letnikov 52, skupaj 60.
- Greta pri Trstu*: Prvom. Dragotin Martelanec, zasebnik, ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 18, skupaj 96.

c) Istra.

- Podgrad*: Prvom. Anton Rogač, dekan, pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.
- Družba sv. Cirila in Metoda** torej šteje o IV. skupščini **85 podružnic**.
Družbenikov je naznanjenih: za *Kranjsko* (4 pokrovitelji pri vodstvu): Pokroviteljev 21, ustanovnikov 336, letnikov 1422, podpornikov 600, skupaj 2379;
za *Štajersko*: Pokroviteljev 10, ustanovnikov 176, letnikov 936, podpornikov 383, skupaj 1505;
za *Koroško*: Ustanovnikov 43, letnikov 493, podpornikov 1259, skupaj 1795;
za *Goriško*: Pokrovitelj 1, ustanovnikov 40, letnikov 289, podpornikov 253, skupaj 583;
za *Tržaško*: Pokrovitelji 4, ustanovnikov 64, letnikov 455, podpornikov 18, skupaj 541;

Med tem je pridrdral omenjeni voz mimo nas in odšel po cesti dalje proti mestu. Kmalu za tem zapustili smo mi trije prostor in stopali po cesti zopet dalje, previdno in počasi kakor doslej. — Kakor hitro pa smo čutili bližati se kakov voz ali človeka, umikali smo se brzo v stran in počakali, da odide.

Tako smo dospeli po štirih urah hodá do določenega prostora, kjer nam je bilo prežati na tihotapee.

Ker ste čez reber mimo v ovadbi omenjenega gozda vodili dve poti, postavil je starejši tovariš naju dva na jedno pot med košate smreke, a sam postavil se je na drugo stezo nama nasproti. Vse to se je vršilo seveda tiho, urno in le šepetaje.

Ura bližala se je 10., torej nam je bilo čakati oziroma prežati dobri dve uri, kajti tihotapska trojka imela je dospeti mimo nas ob polnoči, ali še pozneje. — Dasiravno se je bilo že močno zoblacilo, nam je sneg vendar preprečil popolno terno, tako da smo s svojih prostorov vkljub temu videli in vsako stvar opazili na 60 do 100 korakov daljave.

Tako smo vsak na svojem mestu ležeč na svojih starih ogrinjačah čakali plena. (Konec slódi)

za **Istro**: Pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.
Skupaj: Pokroviteljev 38, ustanovnikov 666, letnikov 3637, podpornikov 2519; skupaj **6860**.

Opomba: Pri onih podružnicah, ki svojih udov niso specifikovale, pristeli smo jih podpornikom.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. septembra.

Notranje dežele.

Tretjega **severnočeškega katoliškega shoda** v Schluckenau-u, ki se je vršil minolo nedeljo, vdeležilo se je nad 3000 oseb. Po slovesni sv. maši v župni cerkvi je bil skupen obed. Predsednikom shoda je bil izvoljen dr. Schindler. Glavno zborovanje se je pričelo popoldne ob 2. uri. Prečitata se je brzojavka nunciiju Galimbertiju, naj izrazi sv. Očetu udanost shoda in obsojdo Brunove slavnosti. Po raznih govorih o cerkveni avtoriteti (dr. Ruffler), o prostosti misli z ozirom na revolucijo leta 1789 (prof. Frind), o potrebi organizacije za katoliško ljudstvo (tovarnar Richter), o šoli in vzgoji (vikar Kappel) in o obrtnem in delavskem vprašanji (dr. Lueger), sprejelo se je sedem resolucij, mej temi tudi o verski šoli, zoper izsesavanje kmetskega stanu po roparskih spekulacijah, o vravnani razmerja mej delodajalcem in delavcem, i. dr.

Hrvatska narodna (madjaronska) stranka odločno pobija program dalmatinsko-narodnega kluba. Pravijo, da se Klaičev načrt obrača takó zoper Ogersko, kakor tudi ogersko-hrvatsko poravnavo. posebno pa zoper avstrijsko ustavo. Združenje bi ne ukrepilo Hrvatske, marveč samó Barčičeovo vladi nasprotno stranko, kateremu prva posledica bi bila hud vihar zoper obstoječo ogersko hrvatsko unijo.

Vnanje države.

Črnogorsko naučno ministerstvo je letos začelo pod naslovom „Prosvjeta“ izdajati glasilo za cerkvene in naučne zadeve, ki izhaja v četrtletnih zvezkih. V uradnem delu so razne cerkvene in šolske naredbe, v neuradnem pa pedagogične razprave in vesti iz slovenskih dežel. V uradnem delu so tudi pročila šolskih nadzornikov o stanju črnogorskih šol v letih 1887 in 1888. Iz njih je razvidno, da je sam knez Nikita čital in popravljaj pismene izdelke učiteljev, in da se morajo v določenih obrokih učitelji shajati s stariši učencev, podučevati jih v gospodarstvu ter jim razlagati šolske naredbe. O teh shodih morajo učitelji svojim višjim oblastnjam poročati. V splošnjem se mora naglašati znaten napredek črnogorskega šolstva.

Dopisovalec londonskih „Daily News“ je imel pogovora z **bolgarskim** in **srbskim** ministerskim predsednikom, Stambulovom in Gruičem. Bolgarski ministerski predsednik mu je zadržal, da se je najnovejše zbiranje vojakov zaukazalo le v namen vaj z večjimi vojnami; naravno je tedaj, da so se v okraje, kjer ni bilo ene ali druge orožne vrste, morale te pozvati od drugod. Bolgarija nikakor ne misli na vojsko s Srbijo, vendar je za slučaj srbskega napada, ki bi bil pa le izliv zunanega vpliva, brez poprejšnjega oboroževanja zadostno pripravljena. Bolgarska armada ima 75.000 Berdanovih in 200.000 Krnkovih pušk, poleg tega je pa še naročenih 25.000 Berdanovk. Vojna je izvežbana v rabi obeh sistemov ter se more sklicati v petih dneh, kar se pa v Srbiji pred 14 dnevi ne more zgoditi. Srbski ministerski predsednik Gruič se je zaradi „vojskine mrzlice“ Bolgarov smejal ter izjavil, da je vse vojno gibanje v Srbiji proizvajala revizija zapisnikov, ki se mora redoma vršiti vsakih šest mesecev, a je zadnji dve leti popolnoma izostala. Srbija hoče z Bolgarijo prijateljski sosedovati ter še ni pozabila britke skušnje iz zadnje vojske.

Ruskega carja za gotovo pričakujejo ta teden v Berlin, vendar so pa drugi, ki trdijo, da hoče Aleksander III. počakati, kakošen izid bodo imele francoske volitve. Ako bodo ostale po volitvah v Franciji dosedanje negotove razmere, obiskal bo car Viljema II., inče pa, ko bi prešla francoska vlada v trdne in močne roke, pokazal bi car očito svoj srd zoper trodržavno zvezo. Gotovo je pa brez dvojbe, da odlašča car svoj obisk do skrajne meje mej evropskimi vladarji običajne uljudnosti. — Veliki knez-prestolonaslednik bo odpotoval v Tiho morje ter se bo povrnil po suhem čez Sibirijo. Poprej se bo vdeležil nemških vojaških vaj in bo pri atenski poroki zastopal svojega očeta.

Nemški narodni liberalci obožavajo poleg Bismarcka tudi nemške naselbine, in to v toliki meri, da je bil celo Bismarck primoran postaviti mejo dotičnemu gibanju. Takó so si n. pr. vbili v glavo trmo, da morajo Emin pašo v Sudanu oprostiti, in v ta namen so osnovali novo ekspedicijo pod vodstvom dr. Petersa. Vsak pameten človek se mora prašati, kaj neki bo opravila ta ekspedicija z nekaterimi sto pol izstradanih zamorcev in malim številom na smrt bolnih Evropejcev; Emini paši, ki ima 8000 dobro oboroženih mož, taka četca ne more prav nič pomagati. Poleg tega je pa Petersova ekspedicija Angležem trn v peti, in ker je nemški vladi več ležeče na trdnem prijateljstvu Anglije, nego na negotovem pustolovstvu zaukazala je razpustitev ekspedicije. Narodni liberalci se sicer nekoliko ustavljajo, a končno bodo spoznali, da ima železni kancler pretrdo pest.

Z ozirom na bodoče **francoske** splošnje volitve, ki se bodo vršile dne 22. t. m., zanimivo je pogledati na razmerje prejšnjih volitev, ki je razvidno iz nastopne tabele:

	Volitev dne 30. feb. 1876	Dne 14. oktobra 1877	Dne 21. avgusta 1881	Dne 4. oktobra 1885
Oddanih glasov	7.388.234	8.087.323	7.181.443	6.710.820
Republ. "	4.028.153	4.367.202	5.128.442	3.565.412
Monarh.	3.202.233	3.577.882	1.789.767	3.147.129
Republ. poslancev	355	328	467	381
Monarh. "	171	208	90	203

Iz te sestave je razvidno, da se je število volilno pravico izvršujočih državljanov stalno manjšalo od leta 1877, in to tembolj, ker je ob enem naraščalo število volilnih opravilencev, katerih je bilo 1877. leta 9.700.000, danes pa jih je 10.300.000. Republikanci kakor monarhisti skušajo pridobiti volilce, ki dosedaj niso volili; toliko je gotovo, da je večina teh na monarhistični strani. Čuditi se mora tedaj človek predrznosti in gotovosti, s katero pišejo evropski liberalni listi o tej zadevi, kakor da bi bila zmaga Ferryjevih oportuncev že neovržitljiva stvar. General Boulanger še živi, in čeravno se plašljivi orleanci premišlujejo, ali naj ga podpirajo, gotov je vendar bonapartovskega zavezništva. Poleg tega pa republikanci nikakor niso mej seboj edini, kajti radikalci so zopet proglasili géslo: „Revizija ustave“, ki je oportuncem v dno duše zoperno. Mogoče je tedaj vsekako, da bodo volitve neprijetno vzdramile marsikoga iz sladkega spanja.

V nedeljo popoldne se je v londonskem Hyde-parku vršil shod **angleških** štrajkovcev. Vdeležilo se ga je 150.000 oseb. Govorniki so naglašali, da delavec vstrajajo pri svojih tirjatvah. Pri tej priložnosti se je tudi nabrala velika svota v podporo delavcev brez zaslužka. Red in mir se nista rušila. Odbor štrajkovcev je umaknil manifest, s katerim je pozivljaj k splošnjemu štrajku.

Vsled sultanovega povelja se bodo odslej vse brzojavke Sakira paše o dogodkih na **Kreti** naznanjale velesilam. Na Kreti je sedaj zbranih 20.000 turških vojakov. Obravnave so se pretrgale, ker se Turčija nádeja, da se bodo vstajniki z ozirom na veliko turško armado sami udali. Toda v tem se bo morda varala. Gorovje, v katerem biva nikdar podjarmljeni rod Sfakijotov, je varno zavetišče vstajnikom; v njem se leta in leta lahko potikajo ter preže na ugodno priliko, da pokažejo Turčiji svojo moč. Evropske države svetujejo Turčiji, naj usliši zahteve Krečanov, v kolikor so finančnega pomena. Toda sultan je trmoglav, igra se z ognjem, in prav lahko se pripeti, da se bo neprijetno opeknel.

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko imela je, kakor smo že javili, dne 9. avgusta 1889 svojo redno sejo pod predsedništvom gospoda Vasa Petričiča in v navzočnosti naslednjih gospodov zborničnih udov: Ivana Dogana, O. Dolenca, Alojzija Jenka, Antona Kleina, Frana Kollmanna, Maksa Krennerja, Ivana Perdana, Josipa Ribiča, Frana Ks. Souvana, F. Zupančiča in Jerneja Žitnika.

Gospod predsednik izjavi, da je za sklepčnost dovoljno število članov navzočnih, otvori sejo ter imenuje overovateljema zapisnika gospoda Maksa Krennerja in Frana Ks. Souvana.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

Gosp. zbornični svetnik Anton Klein poroča o zborničnem proračunu za l. 1888 in predlaga v imenu odsekovom:

1. Računski sklepi o zborničnem računu in o pokojninskem zakladu pro 1888 potrjujejo se in predlagatelju računov daje se odveza.

2. Pravoredno z dokazili izkazan zbornični račun predložiti je v zmislu § 21. zakona od dne 29. junija 1868, drž. zak. štev. 85, visokemu c. kr. trgovinskemu ministerstvu po c. kr. deželni vladi istočasno z računom o pokojninskem zakladu zborničnih uradnikov. — Oba predloga obveljata.

III. Gospod zbornični svetnik Jernej Žitnik poroča o pravih bolniške blagajnice frizérjev in brivev v Ljubljani.

Pravila te zadruga potrdila je c. kr. deželna vlada, ali zadruga pravil zadržuje bolniške blagajnice ni premenila po določenih V. oddelka zakona od 30. marca 1888, o zavarovanji delavcev gledé kake bolezni, drž. zak. štev. 33. Vsled tega je vis. c. kr. deželna vlada z ozirom na določilo v § 58. tega zakona pravila premenila.

Ta paragraf namreč določuje, da udje zadržanih bolniških blagajnic, katere so ustanovljene na podlagi VII. poglavja obrtnega reda, nimajo dolžnosti, pripadati kaki bolniški blagajnici, ki je ustanovljena po propisih tega zakona. Vendar pa se morajo pravila zlagati z določili zakona od 30. marca 1888. leta in se torej preurediti. Na to stran potrebno premeno pravil, ako se po rednem potu ne predrugajo v roku, ki ga bude ukazoma postaviti, naj politično deželno oblastvo samo opravi s pravno-

zavezno močjo. Ker potrebne premene zadruga ni naznanila, premenila je pravila visoka c. kr. deželna vlada, in ker se ta premena zlaga z zakonskimi določili in ni tako, da bi blagajnica ne mogla uspešno delati, zato nasvetuje odsek:

„Slavna zbornica naj se v svojem poročilu do visoke c. kr. deželne vlade izreče za potrditev pravil.“

Predlog se je sprejel.

(Dalje slédi.)

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval za tukajšnje „Marrijanišče“ 200 gld.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Gledé deželnih podpor za nove šolske stavbe je deželni šolski svet izročil deželnemu odboru primerne nasvete. Šestrazredna mestna dekliška šola v Ljubljani se je razširila na sedemrazredno in trirazredna mestna nemška dekliška šola na štirirazredno, ako temu pritrđi deželni odbor. Nasvêt črnomaljskega okrajnega šolskega sveta, da bi se štirirazredna ljudska šola v Metliki razširila na pet razredov, je bil odklonjen. Za vasi Primskovo, Huje, Klanjec, Cirčiče, Gorenje in Rupo v kranjskem okraji ustanovila se bude samostalna jednorazrednica na Primskovem. Tretjo učiteljsko službo v Mokronogu je dobila sedanja učiteljica v Dragatušu, gdč. Ludovika Košenini. Začasni učitelj v Šentjakobu ob Savi, g. R. Ziegler, in začasni učitelj v Zg. Tuhinji, g. F. Malenšek, sta stalno potrjena. G. Fran Pfeifer, učitelj v Domžalah, je postal nadučitelj ravnotam. Učiteljska vdova Fr. Legat v Budanjah je dobila postavno pokojnino. Gdč. Al. Hoh n v Kočevji je prevzela vodstvo otroškega vrtea.

(Začetek šole.) Na tukajšnji c. kr. učiteljski pripravnici, vadnici in otroškem vrteu se prične pouk dne 17. sept. Vpisovanje je dne 13. in 14. sept.

(„Neue Freie Presse“.) glasilo mednarodne židovske zveze „Alliance Israelite“, praznovala je minolo nedeljo 25letnico svojega obstanka. Mnogi pristaši tega „svetovnega lista“ so ob tej priliki z besedo in peresom naštevali izvanredne (?) zasluge listove za „prerojenje“ Avstrije. Avstrija prerodila? Da, na korist židovskemu življu! Državni dolgovi so dosegli skrajno mejo, Avstrija je razdeljena v dve polovici, naš parlamentarizem se je razvil v širjavo, a ne v globočino, žid je odločilen vedno in povsod itd. In temu prerojenju gladila in klestila je pot „N. Fr. Pr.“ Toda vse to je imenovanemu listu Hekuba. Obstank Avstrije mu ni vodilo niti naloga, skrb mu je, da je reven kristijan, bogat žid. Mnogim goljufijam bil je boter židovski „svetovni“ list, in poznejši rod bude strmél nad „liberalizmom“ sedanjega časa. — „N. Fr. Pr.“ je pri vsaki priliki pobijala naše želje in pravice, zato — dovolj.

(Fcm. grof Huyn) je umrl v nedeljo v Gmunden. Bil je eden najspretnjših, najhrabrejših in najvernejših generalov naše slavne armade. Presvetli cesar je z njim zgubil dolgoletnega zvestega služabnika, katoliška cerkev odkritosrčno udanega sina, ki je pri vsaki priliki javno pokazal svoje versko prepričanje. Rodil se je dne 10. februarja 1812 na Dunaji in dovršil vojaško akademijo v Dunajskem novem mestu. Bil je pribočnik, učenec in prijatelj slavnega Radeckega. Grof Huyn je prinesel poročilo o nastopu vlade sedanjega cesarja v glavni tabor avstrijske armade v Italiji. Dne 8. marca 1849 je na cesarskem dvoru v Olomuci dobil povelje, naj razpusti kromeriški državni zbor. Leta 1859 je bil brigadni poveljnik na Tirolskem, prepodil Lahe iz dežele, in je dobil red železne krone druge vrste. Leta 1866 je bil prideljen bavarski armadi. Kot načelnik generalnemu štabu je izdelal statut, bil poveljnik v Lincu, Pragi in Budi, kjer je ostalo njegovo ime v najboljšem spominu, pozneje predsednik najvišjemu vojaškemu sodišču. Izurjen je bil kot strateg, učen kot modroslovec, večak kot zvezdoslovec. Občeval je mnogo s slavnim zvezdoslovcem Secchijem, ko je bil ta še v Milanu. Minolo pomlad se je vdeleževal še zborovanj katoliškega shoda na Dunaji. Zapustil je pet sinov, katerih eden bo duhovnik, in dve hčeri. Grof Huyn je bil še iz stare šole Radeckijev. Naj v miru počiva!

(S kranjsko-štajerske meje :) Zopet Vam moram poročati o dveh groznih nesrečah. Bilo je nekako pred 14 dnevi v soboto večer, ko so se zbrali vaški fantje in svojega vrstnika tako nesrečno pretepli, da je revež drugi dan umrl. — Neki gospodar pri Trojani je nenavadno nesrečno umrl. Samotež je

peljal na težkem vozu dve vreči soli. Ko se cesta nagne navzdol, premaga ga voz, zažene s kolovoza in pritisne med tri drevesa s tako silo, da se nesrečnež ni mogel oprustiti; drugi dan so ga našli mrtvega.

(Vojaške vaje.) Koncem minolega meseca so došli v Ljubljano brambovski bataljoni št. 72, 73 in 74, ki s 24. in 25. sestavljajo 5. kranjsko-primorski brambovski polk. Imenovani bataljoni ostanejo v Ljubljani do 8. t. m.

(Vinska letina) v Istri bo letos slaba. Strupena rosa je posebno v poreškem okraju učinila mnogo škode.

(„Osvěta.“) list za pregled v umetnosti, vedi in politiki, prinaša nove pesni S. Gregorčiča v izbornem prevodu znanega češkega pisatelja Vojteha Pakoste.

(Ogenj.) V soboto zjutraj se je unelo v drvarnici hišnika J. Židana na Slapih pri Ljubljani. Zgorela je hiša, hlev in vsa drva. Škode je do 400 gl.; pogorelec je bil za 300 gl. zavarovan. Zažgal je štiriletni sin, ki se je igral z žveplenkami.

(Važna priča.) Dne 20. junija je bil v Gradei umorjen in oropan komi Fr. Hafner. Mestni svet graški išče v tej zadevi komija Neckermanna iz Ljubljane, čegar bivališče je oblasti neznano.

(Iz Višnje gore) se nam poroča, da je bil zadnji semenj jako dobro obiskan. Živinorejci so prignali mnogo lepe živine in jo tudi dobro prodajali.

(„Hrvatski učiteljski dom“) bodo jutri slovesno odprli v Zagrebu. Krasna zgradba na vseučiliščnem trgu stoji 95.000 gl.

Raznoterosti.

— Strupeni bankovci. V Lausanne-u v Švici so izpredvideli, da so zeleno tiskani bankovci po petdeset frankov strupeni. Dva uradnika švicarske zavezne banke, ki sta štela ta denar, sta zbolela. Skoro gotovo obsega dotična zelena barva arzenik.

— Nevarno potovanje. Danski kapitan Alsen je v petnajst črevljev dolgem čolnu pred štirinajstimi dnevi zapustil Kodanj ter je hotel preko Severnega morja priti v Hull (v Angliji na vzhodnem nabrežju in izlivu reke enakega imena). Toda vihar ga je zanesel ter je vsled tega prišel minoli torek v London. Po istem potu se bo pogumni mož povrnil v Kodanj.

— Država brez ječ. V severno-ameriški državi Delaware nimajo ječ, ker poznajo za kazen le — batine. Teh se zločinci tako bojé, da se redko kdo povrne k svojim prejšnjim hudobijam. Sredstvo je nedvojno skrajno, pomaga pa vendarle.

— Milijonarji v Združenih državah. Pred meščansko vojsko je bilo v Združenih državah le 200 milijonarjev, danes pa jih je že 7200. Toda pred meščansko vojsko ni bilo nobenega delavca brez zaslužka, danes jih pa brojijo na poldrugi milijon takih nesrečnežev, ki brez lastne krivde nimajo dela in kruha.

— Kača — krščena. Sin: „To je pa čudno, da imajo tudi kače krstna imena.“ — Oče: „Kako to?“ — Sin: „Saj ste mi pravili o velikanski kači, ki ima ime Ana Konda (Anakonda).“

Telegrami.

Dunaj, 2. septembra. Cesar se je odpeljal k gališkim vojaškim vajam. — Glavni dobitek kreditnih srečk je zadela serije 3955 številka 91.

Črnovice, 3. septembra. Po uradnih poročilih so reke Prut, Seret in Sučava, ki so

prestopile bregove, napravile veliko škodo na poslopih, živini, pridelkih in polju. Mnogo družin je brez kruha, vendar se pa ni nobeden človek ponesrečil. Vsestranski se dela pri popravljani občil; promet se je večinoma zopet pričel.

Sofija, 2. septembra. Princ bo dne 8. septembra odpotoval v provincijo, od koder se bo povrnil prve dni oktobra.

Kodanj, 3. septembra. Vojvodinja Cumberlandandska bo v kratkem obiskala danski dvor.

Darila za „Narodni dom“.

XXXII. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenesek 7525 gl. 26 kr.	
Mesečni doneski za julij, katere so vplačali gg.:	
dr. Gregorič, I. Hribar, dr. Mosché, Franja Ravnihar, Ferd. in Fr. Ks. Souvan, dr. I. Tavčar in I. Vilhar, à 5 gl.	40 " — "
dr. A. Ferjančič, A. Globočnik, I. Gogola, Fr. Kollman, Ivan Murnik, J. Perdan, M. Pleteršnik, pl. Trnkočzy in dr. Vošnjak, à 3 gl.	27 " — "
dr. vit. K. Bleiweis, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann in Ferd. Soss, à 2 gl.	8 " — "
A. Bayr, J. Benedikt, A. Benkovič, O. Detela, P. Drachler, Fr. Gerbič, I. Hrasnik, Dr. Hribar, dr. A. Jare, I. Knez, E. Lah, G. Pire, K. Pleiweis, L. Robič, S. Rutar, I. Slatnar, J. Svoboda, dr. K. Triller, Fr. Wiesthaler, T. Zupan, dr. Fr. Zupanc, Dr. Žagar in Ig. Žitnik, à 1 gl.	23 " — "
A. Bartel, V. Borštnar, J. Geba, J. Pichler, L. Pintar, K. Pire, dr. I. Svetina, I. Šubie, A. Tavčar in Fr. Trtnik, à 50 kr.	5 " — "
Doneski povodom Vodnikove slavnosti, ki so jih darovali:	
Poverjeništvu v Poljanah nad Škofjo Loko na Studenem pri Postojini	10 " — "
razna poverjeništa v Ljubljani	3 " — "
Za prodane knjižice „Slava Vodniku“ so poslali:	
Poverjeništvu v Veliki Dolini pri Krškem	— " 50 "
" v Celovci	5 " — "
" na Ptui	4 " 75 "
" v Postojini	7 " 50 "
" v Logateci	1 " 50 "
" na Dobrovi	— " 50 "
Krajcarska družba v Kamniku (pov. J. Stelč) na knj. št. 125	4 " 08 "
Skupaj 7678 gl. 09 kr.	

Vsem požrtvovalnim in vstrajnim poverjenicam in poverjenikom, podpornicam in podpornikom, ki so na ta ali oni način pripomogli k označeni svoti, odkritosrčno zahvalo z željo, da tudi v prihodnje vstrajajo z nami!

V Ljubljani, dne 1. septembra 1889.

Odbor „Krajcarske družbe“.

Umri so:

30. avgusta. Marija Us, strežnica, 68 let, Kravja dolina 11, paraplegie.

31. avgusta. Antonija Smolč, uradnega sluge žena, 34 let, Rožne ulice 27, jetika.

1. septembra. Gabriel Jerab, delavčev sin, 5 mes., Poljanski nasip 48, katar v črevih.

V bolnišnici:

30. avgusta. Marjana Ahčan, delavka, 52 let, vsled raka.

31. Karolina Debevc, delavka, 47 let, vsled raka.

Tujci.

1. septembra.

Pri **Matiču**: Desekmayr iz Pulja. — Baehschmid s soprogo iz Trsta. — Sattman in Hirschfeld z Dunaja. — dr. Kūmen, pravnik, iz Prage.

Pri **Stonu**: Lauter, Sgolia, Kraus z rodbino iz Trsta. — Scherko in Dorles iz Gorice. — dr. Šavnik iz Kranja. — Zeller, trgovec, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Wolf, trgovec, iz Ptuja. — Lipovic, učitelj, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	740.0	16.4	sl. svzh.	oblačno		
2. u. pop.	738.5	25.2	"	jasno	0.00	
9. u. zveč.	738.6	18.2	"	"		

Srednja temperatura 19.9° za 3.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 50 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 % "	84 " 30 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 90 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 50 "
Akcije avstr.-ogerske banke	907 " — "
Kreditne akcije	304 " — "
London	119 " 35 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	9 " 47 "
Cesarski cekini	5 " 64 "
Nemške marke	58 " 20 "

Tržne cene v Ljubljani

dne 31. avgusta.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 50	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež, "	5 33	Surovo maslo, "	— 76
Ječmen, "	4 33	Jajce, jedno "	— 2
Oves, "	2 83	Mleko, liter "	— 7
Ajda, "	4 83	Goveje meso, kgr.	— 54
Proso, "	4 06	Telečje "	— 52
Koruzna, "	4 66	Svinjsko "	— 54
Krompir, "	2 05	Kostrunovo "	— 32
Leča, "	12 —	Pišanec "	— 40
Grah, "	13 —	Golob "	— 18
Fižol, "	11 —	Seno, 100 kgr.	2 23
Maslo, kgr.	— 86	Slama, "	2 32
Mast, "	— 70	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež, "	— 54	" mehka, "	4 15

ZABAVI IN POUKU.

Izhaja po jedenskrat na mesec.

DOM

in

SVET

Za celo leto 2 gl. Za pol leta 1 gl.

ZABAVI IN POUKU.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnate barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineži naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

☛ Cenike na zahtevanje. ☚

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatije Soulac (Gironde).
Dom MAGUELONNE, prijor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajдено leta 1373 po prijorji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepuje in popolno ozdravi čeljusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. čitateljem, opozorjé na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEGUIN** Bordeaux

Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobica se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav.

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporočá kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalága gosp. Miha Kastner v Ljubljani.

(20)